

Львівський національний університет
імені Івана Франка

З.П. Плиса, В.Й. Плиса

**РАХУНКИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС**

Текст лекції

Львів
2021

УДК 657.37(075.8)
ББК 65.052я73
П 389

Рецензент:

Турко Ф. М.,
кандидат економічних наук, доцент,
директор ННВК „Академія технологій і бізнесу”.

*Рекомендовано до друку кафедрою обліку і аудиту
Львівського національного університету імені Івана Франка*

Плиса З. П., Плиса В. Й.

П 389 Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис : текст лекції. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 26 с.

Розглянуто рахунки бухгалтерського обліку та сутність і значення подвійного запису.

Для студентів закладів вищої освіти, слухачів системи післядипломної освіти, усіх, хто цікавиться бухгалтерським обліком.

УДК 657.37(075.8)
ББК 65.052я73

© З. П. Плиса, В. Й. Плиса, 2021

РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

ЗМІСТ

1. Зміст і структура рахунків бухгалтерського обліку, їхній зв'язок з балансом	4
2. Суть і значення подвійного запису	9
3. Синтетичні й аналітичні рахунки бухгалтерського обліку	10
4. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку	12

1. Зміст і структура рахунків бухгалтерського обліку, їхній зв'язок з балансом

Поточний облік змін засобів та їхніх джерел у процесі господарської діяльності забезпечується за допомогою системи рахунків.

Рахунки бухгалтерського обліку є способом групування господарських операцій за економічно однорідними ознаками для систематичного контролю за наявністю, змінами засобів та їхніх джерел в процесі господарської діяльності.

Систематизація та групування господарських операцій на рахунках забезпечує безперервну інформацію про їхнє проведення і результати діяльності, необхідну для оперативного керівництва, контролю й аналізу.

Залежно від характеру облічуваних об'єктів записи на рахунках можуть виконувати у різних вимірниках (натуральних, трудових), але з обов'язковим використанням грошового вимірника для узагальнення різнорідних засобів і процесів.

Зміст, призначення та будова рахунків зумовлені об'єктами, що на них обліковують, й завданнями обліку.

Бухгалтерський рахунок – обліковий символ, який використовують для запису й узагальнення збільшення або зменшення певного виду доходів, витрат, активів, зобов'язання та власного капіталу підприємства, установи, організації. За формою бухгалтерський рахунок – це таблиця, ліву частину якої називають „дебет” (з лат. *debet* – він винен¹), на якій відображають господарські операції, а праву – „кредит” (з лат. *credit* – він вірить²).

У бухгалтерському рахунку та сума, котру записують у рахунок з балансу (за відповідною статтею), називається „залишком” або

¹ Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / Уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. [Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України]. К.: Довіра, 2006. С. 200.

² Там само. С. 388.

„сальдо” (з італ. *saldo* – розрахунок³, залишок). **Сальдо рахунка** – це різниця між підсумками записів по дебету і кредиту рахунків з урахуванням змін на рахунку на кінець звітного періоду. Цей залишок використовують при складанні балансу на початок наступного за звітним періоду (місяця, кварталу, року). Підсумок записів на дебеті та кредиті без включення до цього підсумку початкового сальдо є оборотом по бухгалтерському рахунку.

Схематично будову рахунка бухгалтерського обліку зображено на рис. 1.

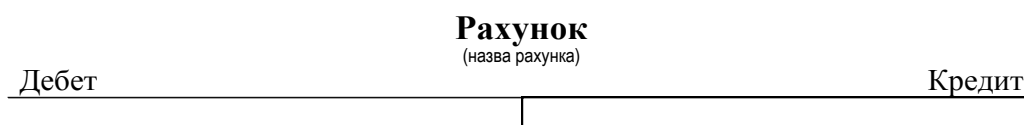

Рис. 1. Будова рахунка бухгалтерського обліку

Рахунки бухгалтерського обліку поділяють на **активні, пасивні й активно-пасивні**.

Активні рахунки призначені для обліку господарських засобів і коштів за їхнім складом і розміщенням, вони відображають зміст активної частини бухгалтерського балансу. В активних рахунках залишок господарських засобів на початок місяця та збільшення їх відображають по дебету, а вибуття – по кредиту. Сальдо на активних рахунках завжди буде по дебету.

Схематично будову активного рахунка зображено на рис. 2.

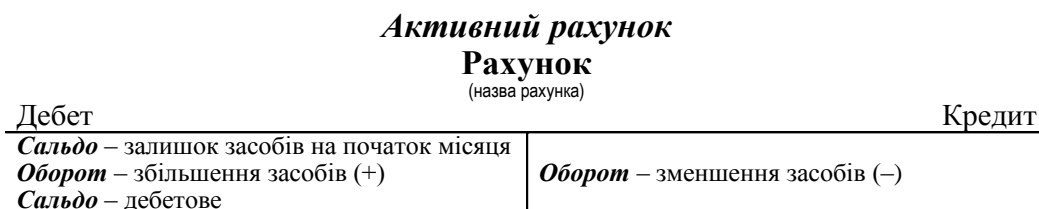

Рис. 2. Будова активного рахунка бухгалтерського обліку⁴

³ Там само. – С. 607.

⁴ Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 45.

Пасивні рахунки слугують для обліку джерел господарських засобів і коштів за цільовим призначенням і відображають зміст пасивної частини балансу. В пасивних рахунках, навпаки, збільшення джерел коштів (або заборгованості за одержані господарські засоби) відображають по кредиту, а зменшення – по дебету. Сальдо на пасивних рахунках завжди буде по кредиту.

Схематично будову пасивного рахунка зображено на рис. 3.

Пасивний рахунок	
Рахунок	
(назва рахунка)	
Дебет	Кредит
<i>Оборот</i> – зменшення джерел засобів (–)	<i>Сальдо</i> – залишок джерел на початок місяця <i>Оборот</i> – збільшення джерел засобів (+) <i>Сальдо</i> – кредитове

Рис. 3. Будова пасивного рахунка бухгалтерського обліку⁵

Активно-пасивні рахунки – це рахунки, в яких сальдо може бути і по дебету, і по кредиту. Якщо на активно-пасивному рахунку сальдо буде по дебету, то його призначення як активного рахунка треба відображати в активі балансу, якщо ж по кредиту, то його призначення як пасивного рахунка і відображати потрібно в пасиві балансу.

Схематично будову активно-пасивного рахунка зображено на рис. 4.

Активно-пасивний рахунок	
Рахунок	
(назва рахунка)	
Дебет	Кредит
<i>Сальдо</i> – залишок засобів на початок місяця <i>Оборот</i> – зменшення джерел засобів (–) <i>Оборот</i> – збільшення засобів (+) <i>Сальдо</i> – дебетове	<i>Сальдо</i> – залишок джерел на початок місяця <i>Оборот</i> – збільшення джерел засобів (+) <i>Оборот</i> – зменшення засобів (–) <i>Сальдо</i> – кредитове

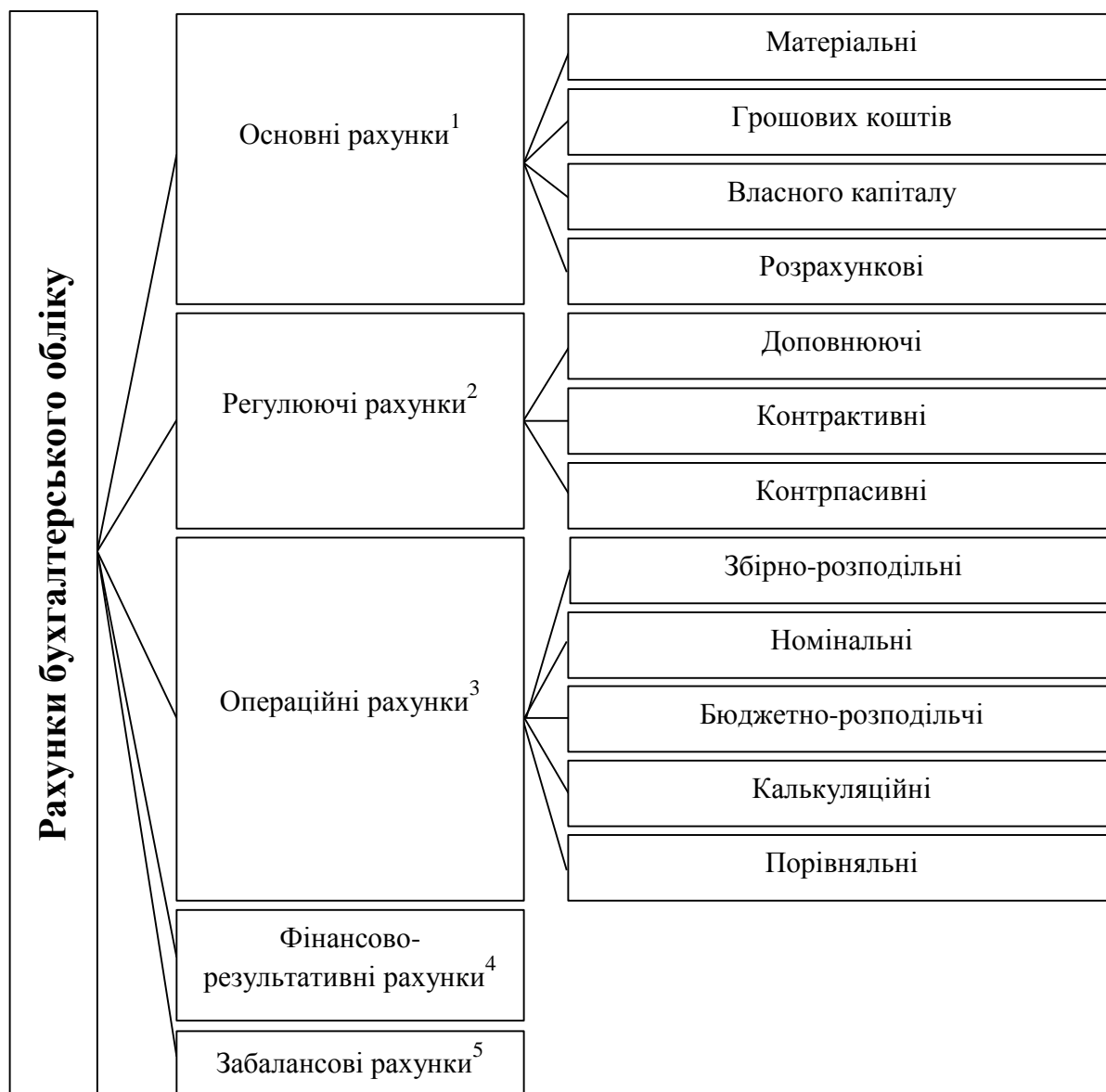
Рис. 4. Будова активно-пасивного рахунка бухгалтерського обліку⁶

⁵ Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 46.

⁶ Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 46.

Обороти по дебету та кредиту активних і пасивних рахунків – це сума господарських операцій за звітний період.

Перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку наведено у *Плані рахунків бухгалтерського обліку (Додаток 1)* та в *Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій*. У ньому за десятиковою системою наведені коди (номери) й найменування синтетичних рахунків (рахунків першого порядку) й субрахунків (рахунків другого порядку). Першою цифрою коду визначено **клас рахунків**, другою – **номер синтетичного рахунка**, третьою – **номер субрахунка**. Контитування документів первинного обліку, ведення реєстрів бухгалтерського обліку виконують зі застосуванням, щонайменше, коду класу й коду синтетичного рахунка.

¹ **Основні рахунки бухгалтерського обліку** використовують для контролю за наявністю та змінами господарських засобів і джерел утворення.

² **Регулювальні рахунки бухгалтерського обліку** призначені для регулювання оцінки господарських засобів або джерел формування.

³ **Операційні рахунки бухгалтерського обліку** призначені для обліку витрат, доходів і результатів діяльності підприємства.

⁴ **Фінансово-результативні рахунки бухгалтерського обліку** призначені для узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства за певний звітний період.

⁵ **Забалансові рахунки бухгалтерського обліку** призначені для обліку активів, які не належать цьому підприємству, але тимчасово перебувають у його користуванні або на зберіганні.

Рис. 5. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням і структурою⁷

⁷ Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп. Київ : Каравела, 2019. С 42с.

Субрахунки використовують підприємства, враховуючи потреби управління, контролю, аналізу й звітності, можуть їх доповнювати введенням нових субрахунків (рахунків другого, третього порядків) зі збереженням кодів (номерів) субрахунків Плану рахунків.

Рахунки класів 0 – 7 є обов'язковими для всіх підприємств.

Рахунки класу 9 „Витрати діяльності” ведуть всі підприємства, крім суб'єктів малого підприємництва, а також інших організацій, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 „Витрати за елементами”.

Малі підприємства й інші організації, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням тільки рахунків класу 8 „Витрати за елементами” або в порядку, який наведено вище.

Бухгалтерський облік на субрахунках ведуть в аналітичному розрізі з вимогою забезпечити кількісно-сумову та якісну (марка, сорт, розмір тощо) інформацію про наявність і рух об'єктів бухгалтерського обліку на відповідному синтетичному рахунку класу 1 „Необоротні активи”, 2 „Запаси” та 0 „Позабалансові рахунки”. Підприємства роздрібної торгівлі, які застосовують метод оцінки товарів за ціною продажу, можуть аналітичний облік товарів вести в сумовому вираженні.

2. Суть і значення подвійного запису

Взаємопов'язані подвійні зміни у складі господарських засобів та їхніх джерелах у процесі діяльності підприємства зумовлюють необхідність відображення господарських операцій на рахунках способом подвійного запису, суть якого полягає у тому, що кожна господарську операцію в тій самій сумі записують двічі: на дебеті одного рахунка і кредиті другого.

Перш ніж відобразити господарську операцію на відповідних рахунках подвійним записом, на підставі первинних (або згрупованих) документів складають бухгалтерську проводку, під якою розуміють зазначення рахунка, який дебетується, і рахунка, який кредитується, а також суму відображуваної в обліку господарської операції.

Взаємозв'язок рахунків, який виникає внаслідок відображення на них господарських операцій подвійним записом, називається

кореспонденцією рахунків, а самі рахунки – кореспондуючими.

Отже, подвійний запис є способом відображення господарських операцій на кореспондуючих рахунках, де кожен операцію записують на дебеті одного та кредиті другого рахунка в тій самій сумі.

Отже,

- спосіб подвійного запису зумовлений змістом самих господарських операцій, які спричиняють взаємопов'язані подвійні зміни у складі засобів та джерелах у процесі господарської діяльності;
- при відображенні кожної господарської операції способом подвійного запису обов'язково кореспондують два рахунки, один з яких дебетують, а другий кредитують на ту саму суму;
- якщо господарську операцію відображають складною проводкою, то загальна сума записів на одній стороні кількох рахунків має дорівнювати загальній сумі, записаній на протилежній стороні кореспондуючого з ними рахунка;
- оскільки кожен операцію в тій самій сумі відображають на дебеті одного та кредиті іншого рахунка, то підсумок записів по дебету всіх рахунків має дорівнювати підсумку записів по кредиту рахунків. Відсутність такої рівності свідчить про помилки в облікових записах.

Отже, подвійний запис забезпечує контроль за правильністю облікових записів шляхом звірки рівності загальних підсумків дебетових і кредитових оборотів, а також залишків на рахунках.

3. Синтетичні й аналітичні рахунки бухгалтерського обліку

Синтетичними називають рахунки, призначені для обліку економічно однорідних груп засобів, їхніх джерел, господарських процесів і результатів діяльності у грошовому вимірнику.

Облік, який виконують за допомогою синтетичних рахунків, називається синтетичним обліком. Цей облік потрібний для одержання узагальненої інформації про діяльність господарства, аналізу цієї діяльності та планування.

Аналітичними називають рахунки, призначені для обліку наявності і змін конкретних видів засобів, їхніх джерел і господарських

процесів.

Облік, який виконують за допомогою аналітичних рахунків, називається аналітичним обліком.

Кількість аналітичних рахунків по відповідному синтетичному рахунку визначає кожне підприємство залежно від наявності об'єктів, які підлягають обліку. В аналітичному обліку, поряд з грошовим, використовують натуральні й трудові вимірники.

Синтетичні й аналітичні рахунки взаємопов'язані між собою, оскільки на них на підставі тих самих документів відображаються ті самі господарські операції, але з різним ступенем деталізації: на синтетичному рахунку – загальною сумою, а на аналітичних рахунках до нього – частковими сумами. Коли дебетується або кредитується синтетичний рахунок, то одночасно дебетуються і кредитуються відповідні аналітичні рахунки до нього. Звідси обороти і залишки аналітичних рахунків у підсумку мають дорівнювати оборотам і залишку синтетичного рахунка, який їх об'єднує. Відсутність такої рівності свідчить про наявність помилок у бухгалтерських записах, які треба знайти і негайно виправити.

Правильність облікових записів на аналітичних рахунках періодично перевіряють за допомогою інвентаризації, що забезпечує достовірність показників про їхні залишки.

Рахунки аналітичного обліку можуть об'єднуватися безпосередньо відповідним синтетичним рахунком (наприклад, рахунки „Виробництво”, „Розрахунки з постачальниками і підрядчиками”, „Розрахунки з підзвітними особами” та ін.). Проте в окремих випадках виникає необхідність у додатковому групуванні однорідних аналітичних рахунків у межах синтетичного рахунка для отримання узагальнених показників (по групі аналітичних рахунків), потрібних для управління, складання балансу та інших форм звітності. Таке групування виконують за допомогою субрахунків.

Субрахунки об'єднують відповідні групи аналітичних рахунків і, в свою чергу, узагальнюються синтетичним рахунком.

Схематично взаємозв'язок між синтетичними й аналітичними рахунками та субрахунками зображено на рис. 6.

Рис. 6. Взаємозв'язок між синтетичними й аналітичними рахунками та субрахунками⁸

4. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку

Для узагальнення господарських операцій, відображених на рахунках, щоб отримати інформацію про наявність і зміни ресурсів підприємства та джерел формування їх, а також для перевірки правильності облікових записів і складання якісної звітності дані поточного бухгалтерського обліку за звітний період треба узагальнювати. Для цього складають оборотні відомості, які є способом узагальнення оборотів і залишків рахунків за звітний місяць, а також засобом взаємозв'язку між балансом і рахунками.

Оборотні відомості складають по синтетичних і аналітичних рахунках. В них записують обороти по дебету і кредиту рахунків, а також залишки на початок і кінець звітного місяця.

Оборотну відомість по синтетичних рахунках будують у вигляді багатографної таблиці, у першій графі якої записують назву рахунків, а в наступних графах – дебетові та кредитові залишки на рахунках на початок місяця, обороти по дебету і кредиту кожного рахунка за місяць, а також залишки на рахунках на 1-ше число наступного за

⁸ Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. С. 50.

звітним місяця. В кінці оборотної відомості по кожній із граф визначають підсумки.

Оборотна відомість по синтетичних рахунках є формою контролю правильності та повноти облікових записів на рахунках, що ґрунтується на одержанні в ній трьох пар рівних підсумків: рівність підсумків по дебету й кредиту рахунків на початок місяця; рівність підсумків оборотів по дебету й кредиту рахунків за місяць; рівність підсумків залишків по дебету й кредиту рахунків на кінець місяця.

Оборотна відомість по синтетичних рахунках – спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку для перевірки повноти та правильності облікових записів й складання балансу, а також отримання узагальненої інформації про наявність і зміни господарських ресурсів та джерел формування, потрібної для управління діяльністю господарюючого суб'єкта.

Крім оборотних відомостей, по рахунках синтетичного обліку підприємства складають також оборотні відомості по аналітичних рахунках. Техніка складання оборотних відомостей по аналітичних рахунках така сама, як і по синтетичних рахунках. Тільки по синтетичних рахунках щомісячно складають одну оборотну відомість, а по аналітичних рахунках по кожній групі рахунків, що ведуть до відповідного синтетичного рахунка.

Підсумки оборотів і залишків по аналітичних рахунках повинні дорівнювати оборотам по дебету й кредиту, а також залишку синтетичного рахунка, який їх об'єднує.

Оборотні відомості по аналітичних рахунках використовують також для одержання детальної інформації про рух і залишки окремих видів засобів і їхніх джерел, необхідної для контролю й оперативного управління господарською діяльністю.

Оборотні відомості по аналітичних рахунках – це спосіб узагальнення даних аналітичного обліку для перевірки правильності облікових записів і одержання інформації, потрібної для прийняття оперативних управлінських рішень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV // База даних „Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/conv#top> (дата звернення: 07.02.2021).
2. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. 6-те вид. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.
3. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2010. 480 с.
4. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп. [Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Київ : Каравела, 2019. 560 с.
5. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік : підручник. 2-е вид., випр. і доп. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. 420 с.
6. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 684 с.
7. Плиса В. Й., Плиса З. П. Облік і аудит : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 20 с.
8. Плиса В. Й., Плиса З. П. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. 200 с.
9. Плиса В. Й., Ріль З. П. Бухгалтерський облік: Довідник. Львів : Видавництво ННВК „АТБ”, 2009. 200 с.
10. Плиса З.П., Плиса В.Й. Бухгалтерський баланс : текст лекції. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 21 с. // Е-репозитарій НБ ЛНУ імені Івана Франка / Львівський національний університет імені Івана Франка. URL: <http://dspace.lnlibrary.lviv.ua/jspui/handle/123456789/346>

11. Плиса В.Й., Плиса З.П. Деконструкція підсистеми облікового забезпечення логістики підприємства / В. Й. Плиса, З. П. Плиса // *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем* : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25 листопада 2020 р.. Ексклюзив-Систем. Кропивницький. 2020. С. 266-268.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПЛАН
РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ,
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ І
ОРГАНІЗАЦІЙ

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
Клас 1. Необоротні активи		
10	Основні засоби	Усі види діяльності
11	Інші необоротні матеріальні активи	Усі види діяльності
12	Нематеріальні активи	Усі види діяльності
13	Знос (амортизація) необоротних активів	Усі види діяльності
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Усі види діяльності
15	Капітальні інвестиції	Усі види діяльності
16	Довгострокові біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, які проводять сільськогосподарську діяльність
17	Відстрочені податкові активи	Усі види діяльності
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	Усі види діяльності
19	Гудвіл	Усі види діяльності
Клас 2. Запаси		
20	Виробничі запаси	Усі види діяльності
21	Поточні біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, які проводять сільськогосподарську

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
		діяльність
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	Усі види діяльності
23	Виробництво	Усі види діяльності
24	Брак у виробництві	Галузі матеріального виробництва
25	Напівфабрикати	Промисловість
26	Готова продукція	Промисловість, сільське господарство та ін.
27	Продукція сільськогосподарського виробництва	Сільське господарство, підприємства інших галузей з підсобним сільськогосподарським виробництвом
28	Товари	Усі види діяльності
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи		
30	Готівка	Усі види діяльності
31	Рахунки в банках	Усі види діяльності
33	Інші кошти	Усі види діяльності
34	Короткострокові векселі одержані	Усі види діяльності
35	Поточні фінансові інвестиції	Усі види діяльності
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	Усі види діяльності
37	Розрахунки з різними дебіторами	Усі види діяльності
38	Резерв сумнівних боргів	Усі види діяльності
39	Витрати майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань		
40	Зареєстрований	Усі види діяльності

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
	(пайовий) капітал	
41	Капітал у дооцінках	Усі види діяльності
42	Додатковий капітал	Усі види діяльності
43	Резервний капітал	Усі види діяльності
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Усі види діяльності
45	Вилучений капітал	Усі види діяльності
46	Неоплачений капітал	Усі види діяльності
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Усі види діяльності
48	Цільове фінансування і цільові надходження	Усі види діяльності
49	Страхові резерви	Страхова діяльність
Клас 5. Довгострокові зобов'язання		
50	Довгострокові позики	Усі види діяльності
51	Довгострокові векселі видані	Усі види діяльності
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	Усі види діяльності
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	Усі види діяльності
54	Відстрочені податкові зобов'язання	Усі види діяльності
55	Інші довгострокові зобов'язання	Усі види діяльності
Клас 6. Поточні зобов'язання		
60	Короткострокові позики	Усі види діяльності
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	Усі види діяльності
62	Короткострокові	Усі види діяльності

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
	векселі видані	
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	Усі види діяльності
64	Розрахунки за податками й платежами	Усі види діяльності
65	Розрахунки за страхування	Усі види діяльності
66	Розрахунки за виплатами працівникам	Усі види діяльності
67	Розрахунки з учасниками	Усі види діяльності
68	Розрахунки за іншими операціями	Усі види діяльності
69	Доходи майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 7. Доходи і результати діяльності		
70	Доходи від реалізації	Усі види діяльності
71	Інший операційний дохід	Усі види діяльності
72	Дохід від участі в капіталі	Усі види діяльності
73	Інші фінансові доходи	Усі види діяльності
74	Інші доходи	Усі види діяльності
75	Рахунок виключено	
76	Страхові платежі	Страхова діяльність
79	Фінансові результати	Усі види діяльності
Клас 8. Витрати за елементами		
80	Матеріальні витрати	Усі види діяльності
81	Витрати на оплату праці	Усі види діяльності
82	Відрахування на соціальні заходи	Усі види діяльності
83	Амортизація	Усі види діяльності
84	Інші операційні	Усі види діяльності

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
	витрати	
85	Інші затрати	Усі види діяльності
Клас 9. Витрати діяльності		
90	Собівартість реалізації	Усі види діяльності
91	Загальновиробничі витрати	Усі види діяльності
92	Адміністративні витрати	Усі види діяльності
93	Витрати на збут	Усі види діяльності
94	Інші витрати операційної діяльності	Усі види діяльності
95	Фінансові витрати	Усі види діяльності
96	Втрати від участі в капіталі	Усі види діяльності
97	Інші витрати	Усі види діяльності
98	Податок на прибуток	Усі види діяльності
99	Рахунок виключено	
Клас 0. Позабалансові рахунки		
1	Орендовані необоротні активи	Усі види діяльності
2	Активи на відповідальному зберіганні	Усі види діяльності
3	Контрактні зобов'язання	Усі види діяльності
4	Непередбачені активи й зобов'язання	Усі види діяльності
5	Гарантії та забезпечення надані	Усі види діяльності
6	Гарантії та забезпечення отримані	Усі види діяльності
7	Списані активи	Усі види діяльності
8	Бланки суворого обліку	Усі види діяльності
9	Амортизаційні відрахування	Усі види діяльності

**ПЛАН
РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АКТИВІВ, КАПІТАЛУ,
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ СУБ'ЄКТІВ
МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
10	Основні засоби	Облік та узагальнення інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи
13	Знос необоротних активів	Облік та узагальнення інформації про зношення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про довгострокові фінансові інвестиції
15	Капітальні інвестиції	Облік та узагальнення інформації про капітальні інвестиції
16	Довгострокові біологічні активи	Облік та узагальнення інформації про довгострокові біологічні активи
18	Інші необоротні активи	Облік та узагальнення інформації про довгострокову дебіторську заборгованість, інші необоротні активи
20	Виробничі запаси	Облік та узагальнення інформації про сировину і матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо, тару й тарні матеріали, будівельні матеріали та матеріали, передані в

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
		переробку, запасні частини, матеріали
		сільськогосподарського призначення, інші матеріали, малоцінні та швидкозношувані предмети і транспортно-заготівельні витрати
21	Поточні біологічні активи	Облік та узагальнення інформації про поточні біологічні активи рослинництва (які оцінені за справедливою вартістю) і тваринництва
23	Виробництво	Облік та узагальнення інформації про витрати на основне і допоміжні виробництва, виробничий брак
26	Готова продукція	Облік та узагальнення інформації про готову продукцію, товари, транспортно-заготівельні витрати і торгіву націнку
30	Готівка	Облік та узагальнення інформації про грошову готівку та грошові документи
31	Рахунки в банках	Облік та узагальнення інформації про грошові кошти на рахунках у банках, еквіваленти грошових коштів та грошові кошти в дорозі
35	Поточні фінансові інвестиції	Облік та узагальнення інформації про поточні фінансові інвестиції
37	Розрахунки з різними дебіторами	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з покупцями та замовниками, з

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
		підзвітними особами, з іншими дебіторами, про короткострокові векселі одержані, про резерв сумнівних боргів
39	Витрати майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про витрати майбутніх періодів
40	Власний капітал	Облік та узагальнення інформації про статутний, пайовий, додатковий у дооцінках, резервний, неоплачений і вилучений капітал
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Облік та узагальнення інформації про нерозподілені прибутки (непокриті збитки), про використання прибутку
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Облік та узагальнення інформації про забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільове фінансування і цільові надходження
48	Цільове фінансування і цільові надходження	Облік та узагальнення інформації про залишки коштів цільового фінансування і цільових надходжень з бюджету та інших джерел, у тому числі суми коштів, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток, та їх використання на реалізацію заходів цільового призначення відповідно до законодавства
55	Інші довгострокові зобов'язання	Облік та узагальнення інформації про довгострокові

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
		позики, довгострокові векселі видані, довгострокові зобов'язання за облігаціями, довгострокові зобов'язання з оренди та інші довгострокові зобов'язання Облік та узагальнення інформації про розрахунки за податками, обов'язковими платежами, про податкові зобов'язання, податковий кредит, розрахунки за пенсійним забезпеченням, соціальним страхуванням, страхуванням на випадок безробіття, індивідуальним страхуванням і страхуванням майна
64	Розрахунки за податками й платежами	
66	Розрахунки з оплати праці	Облік та узагальнення інформації про розрахунки з оплати праці Облік та узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками, з учасниками, про короткострокові позики, короткострокові векселі видані, поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями і розрахунки за іншими операціями
68	Розрахунки за іншими операціями	
69	Доходи майбутніх періодів	Облік та узагальнення інформації про доходи майбутніх періодів
70	Доходи від реалізації	Облік та узагальнення інформації про загальний дохід (виторг) від реалізації

Синтетичні рахунки		Призначення
Код	Назва	
1	2	3
		продукції (товарів, робіт, послуг)
74	Інші доходи	Облік та узагальнення інформації про суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу (виторгу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
79	Фінансові результати	Облік та узагальнення інформації про фінансові результати
90	Собівартість реалізації	Облік та узагальнення інформації про виробничу собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів
91	Загальновиробничі витрати	Облік та узагальнення інформації про накладні виробничі витрати на організацію та управління виробництвом, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування
96	Інші витрати	Облік та узагальнення інформації про інші витрати операційної діяльності та інші витрати діяльності, а також обліковуються належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів (обов'язкових платежів)

Навчальне видання

ПЛИСА Зоряна Петрівна
ПЛИСА Володимир Йосипович

РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

Текст лекції

Підписано до друку 20.12.2021. Формат 60×84¹/₁₆
Папір офсетний. Гарнітура *Times New Roman*. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 1,0.

Львівський національний університет імені Івана Франка.
Кафедра обліку і аудиту
просп. Свободи, 18, м. Львів, 79008.